

Boža Krakar Vogel in Milena Mileva Blažić: *Sistemska didaktika književnosti v teoriji in praksi*. Ljubljana: Pedagoški inštitut, 2012. 87 str.

Novo znanstveno monografijo s področja didaktike književnosti podpisujeta uveljavljeni slovenski didaktičarki, profesorici Boža Krakar Vogel in Milena Mileva Blažić. Krakarjeva je že nekaj desetletij vodilna strokovnjakinja za didaktiko književnosti na primarni in sekundarni ravni (s poudarkom na srednji šoli), Blažićeva pa nekoliko krajši čas strokovnjakinja za didaktiko književnosti na primarni ravni (s poudarkom na mladinski književnosti). Temeljni namen tega dodelnega besedila je predstaviti, utemeljiti in uporabiti novosti, ki jih razvoj sodobne literarne vede prinaša na področje didaktike književnosti.

Prvi del monografije je prispevek Krakarjeve z naslovom *Sistemska in recepcijska didaktika književnosti kot teoretični izhodišči za sodoben književni pouk*. Avtorica sistematično in z upoštevanjem relevantne tuje in domače znanstvene literature predstavi pojem didaktika književnosti v povezavi z razvojem literarne vede v zadnjih desetletjih (premik od avtorja k bralcu in nazadnje k literarnemu sistemu), na podlagi te predstavitve pa vpelje pojma recepcijska in sistemska didaktika književnosti, ki ju natančno pojasni in utemelji. Sledi primerjava med tema didaktičnima pristopoma (podobnosti in

predvsem razlike), dodatno ponazorjena s preglednicama, ki vključujeta posamezne didaktične prvine (prva na splošno, druga pa diferencirano po stopnji in vrsti šole). Te razlike in predvsem postopno prehajanje od recepcijske didaktike k sistemski avtorica ponazori še z analizo aktualnih učnih načrtov in beril. Prispevek se zaključuje s posnetkom učne ure (o poeziji Toneta Pavčka), ki prinaša praktično uporabo novih didaktičnih spoznanj.

Drugi del monografije je prispevek Blažićeve z naslovom *Sistemske prvine v didaktiki mladinske književnosti*. Avtorica najprej predstavi slovensko mladinsko književnost kot specifičen literarni sistem, in sicer najprej zgodovinsko (tudi z razgledom po evropski mladinski literaturi), od začetkov sredi 19. stoletja do njene institucionalizacije na štirih slovenskih univerzah dandanašnji, za tem pa sinhrono v skladu s spoznanji sistemske literarne vede. Sledi oris razmerja te književnosti do književnosti za odrasle in še zlasti v zvezi s kanonizacijo utemeljitev mladinske književnosti kot prostora svobode. Tradicionalne predstave o literaturi avtorica presega z delitvijo na knjižno in neknjižno gradivo, za tem pa natančno razčleni dejavnike sistemske didaktike književnosti. Teoretična spoznanja so na

koncu prispevka nadgrajena s konkretnimi napotki za sistemski pristop k obravnavi poezije v osnovni šoli (in sicer tudi ob poeziji Toneta Pavčka, sistematično stopnjevana po triletjih).

Ocenjujem, da je monografija *Sistemska didaktika književnosti v teoriji in praksi* strokovno neoporečen in izviren prispevek k slovenski didaktiki književnosti, torej dobrodošla novost, ki pomeni obogatitev slovenske znanstvene misli in je tudi priročnik, uporaben tako za tvorce prihodnjih učnih načrtov kot za sestavljavce osnovnošolskih in srednješolskih beril. Pri

tem naj poudarim, da Boža Krakar Vogel s svojim prispevkom na neki način rehabilitira poučevanje literarne zgodovine, ki je bila v »receptijskem« obdobju na stranskem tiru, Milena Mileva Blažić pa argumentirano svari pred komercializacijo v sodobni mladinski književnosti in prodiranjem tržnih mehanizmov v šolski sistem.

Zoran Božič

Šolski center Nova Gorica, SETŠ

Univerza v Novi Gorici,

Fakulteta za humanistiko

zoran.bozic@guest.arnes.si